

SPIS TREŚCI

Rozprawy i studia

Anna Adamska, Treści religijne w arengach polskich dokumentów średniowiecznych	1
Hieronim Grala, Wokół dzieła i osoby Alberta Schlichtinga. (Przyczynek do dziejów propagandy anty moskiewskiej w drugiej połowie XVI w.)	35
Petro Kułakowski, Urzędnicy ziemscy Czernihowszczyzny i Siewierszczyzny (do 1648 r.)	53

Materiały

Agnieszka Marchwińska, Rejestr dworu królowej Barbary (1548–1551)	81
---	----

Miscellanea

Sławomir Zonenberg, Źródła wykorzystane przez Jana Długosza w Chorografii do opisu ziem państwa zakonu niemieckiego	103
---	-----

Artykuły recenzyjne i recenzje

O odczytywaniu cyrylicy. Krzysztof Pietkiewicz, <i>Cyrylica. Skrypt do nauki odczytywania pisma staroruskiego i rosyjskiego dla studentów archiwistyki</i> , Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 1996 (Waldemar Mikulski)	111
Uwagi o wydaniu lustracji wielkopolskich i kujawskich. <i>Lustracja województw wielkopolskich i kujawskich 1659–1665</i> , cz. 2, <i>Województwa sieradzkie, łęczyckie, brzesko-kujawskie, inowrocławskie i ziemia dobrzyńska</i> , wyd. Z. Górski, J. Pakulski, A. Tomczak, Toruń 1996, ss. XVI, 338, 3 mapy (Waldemar Chorążyczewski, Dariusz Karczewski)	116
Mary-Jo Kline, <i>A Guide to Documentary Editing. Prepared for the Association for Documentary Editing</i> , 2nd ed., The Johns Hopkins University Press, Baltimore–London 1998, ss. XIX, 299 (Piotr Dymmel)	121
László Veszprémy, <i>Der Heilige Adalbert im wissenschaftlichen Gespräch ungarischer Historiker</i> , „Bohemia. Zeitschrift für Geschichte und Kultur der böhmischen Länder”, Bd. 40, 1999, Hf. 1, s. 87–102 (Ryszard Grzesik)	123
Martin Homza, <i>Pokus o interpretácii úlohy kňažnej Adelajdy v Uhorsko-pol'skej kronike</i> , „Historický Časopis” 47, 1999, z. 3, s. 357–382 (Ryszard Grzesik)	125
Edvardas Gudavičius, <i>Mindaugas</i> , Lietuvos istorijos institutas, Žara, Vilnius 1998, ss. 357 (Dariusz Dąbrowski)	127
Stanisław Szczur, <i>Annaty papieskie w Polsce w XIV wieku</i> , Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 1998, ss. 182, 2 nlb. (Monika Saczyńska-Kaliszka)	129
Tomáš Baletka, <i>Dvůr, rezidence a kancelář moravského markraběte Jošta (1375–1411)</i> , „Sborník Archivních Prací”, 46, 1996, s. 259–536 (Piotr Węcowski)	132
Kinga Szczepkowska-Naliwajek, <i>Relikwiarze średniowiecznej Europy od IV do początku XVI wieku. Geneza, treści, styl i techniki wykonania</i> , Fundacja ATK, Warszawa 1996, ss. 353, il. (Maria Starnawska)	134
Michał Myśliński, <i>Stauroteca bizantyńska ze skarbca koronnego na Wawelu</i> , „Studia Waweliana”, 5, 1996, s. 5–32 (Elżbieta Dąbrowska-Zawadzka)	136
<i>Ornamenta Ecclesiae Poloniae. Skarby sztuki sakralnej wiek X–XVIII. Sacred Art Treasures X–XVIII Century. Katalog wystawy zorganizowanej dla uczczenia dwudziestolecia pontyfikatu Ojca Świętego Jana Pawła II</i> , Zamek Królewski w Warszawie, 15 maja — 8 sierpnia 1999, Warszawa 1999, ss. 198 (Elżbieta Dąbrowska-Zawadzka)	139
Jarosław Jarzewicz, Alicja Karłowska-Kamzowa, Barbara Trelińska, <i>Gotyckie spiszowe płyty nagrobne w Polsce. Studia o formie i treściach ideowych</i> , Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, „Prace Komisji Historii Sztuki”, t. 28, Poznań 1997, ss. 195, il. (Przemysław Mrozowski)	140

Michał Gradowski, Zdzisław Żygulski jun., <i>Słownik uzbrojenia historycznego</i> , PWN Warszawa 1998, ss. 185 (Dariusz Piwowarczyk)	142
Adam Wolff, Andrzej Sołtan, <i>Materiały do dziejów czytelnictwa i oświaty na późnośredniowiecznym Mazowszu</i> , [Warszawa i Mazowsze. Materiały do dziejów, t. III], Wydawnictwo DiG, Warszawa 1999, ss. 67 (Piotr Chojnacki)	144
<i>Acta Tomicianiana, Tomus Octavus Decimus, A. D. MDXXXVI</i> , collegerunt Venceslaus Urban et Andreas Wyczański, supplevit et edidit Richardus Marciniak, Biblioteka Kórnicka PAN 1999, ss. 531 (Tomasz Ososiński)	146
Donato Squicciarini, <i>Nunzi Apostolici a Vienna</i> , Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 1998, ss. 296 + 80 nlb., 56 il. (Krzysztof R. Prokop)	149
<i>Poselstwo Rafała Leszczyńskiego do Turcji w 1700 roku. Diariusze i inne materiały</i> . Przygotowała Ilona Czamańska przy współpracy Danuty Zydorek. Wstęp i komentarze Ilona Czamańska, Leszno 1998, ss. 279 + mapa + il. (Andrzej Dziubiński)	151
<i>Dějiny Univerzity Karlovy t. I–IV (1348–1990)</i> . Praca zbiorowa pod red. F. Kavki i J. Petráňa. Univerzita Karlova Vydavatelství Karolinum, Praha 1995–1998, ss. 324+288+392+674, il. (Marceli Kosman)	153

Zapiski krytyczne i sprawozdania

<i>Śląsk i Czechy a kultura Wielkomorawska</i> , red. Krzysztof Wachowski, Uniwersytet Wrocławski, Centrum Badań Śląskoznawczych i Bohemistycznych, Muzeum Archeologiczne we Wrocławiu, Wrocław 1997, ss. 148. (M. D.)	157
P.-A. Burton, „ <i>Bibliotheca Aelrediana secunda</i> ”. <i>Une bibliographie cumulative (1962–1996)</i> (Textes et études du Moyen Âge, 7), Brepols/Fédération Internationale des Instituts d’Études Médiévales, Louvain-la-Neuve 1997, ss. 210 (M. D.)	157
<i>Najstarsze pisma kartuzów</i> , wstęp i oprac. Rafał Witkowski, Witold Lesner, przekład Rafał Witkowski, Edward Skibiński, Anna Świderkówna, Benedyktyni tynieccy (Źródła monastyczne, 15), Wyd. Benedyktynów, Tyniec–Kraków 1997, ss. 296 (M. D.)	158
<i>Exordium magnum Cisterciense siue Narratio de initio Cisterciensis Ordinis. Auctore Conrado, monacho Claravallensi postea Eberbacensi ibidemque abbate</i> . Ad codicum fidem recensuit Bruno Griesser, monachus Augiae Maioris (Mehrerau) (Corpus Christianorum, Continuatio Mediaevalis, 138), Brepols, Turnhout 1997, ss. XLVI, 455; Conrad d’Erbach, <i>Le Grand Exorde de Cîteaux, ou Récit des débuts de l’Ordre cistercien</i> , traduit par A. Piéborg (†), introduit par B. P. McGuire; avec la collaboration de M.-G. Dubois, P.-Y. Émery, P. Vernet, D. Choisselet, J. Berlioz, Cl. Carozzi, P. Collomb; sous la direction de Jacques Berlioz (Cîteaux — Studia et documenta, 7), Brepols/ Cîteaux. Commentarii Cistercienses, 1998, ss. XXXV, 556; <i>Thesaurus fontium Cisterciensium, I. Exordium Magnum auctore Conrado Eberbacensi</i> , Series A — Formae (Corpus christianorum, Thesaurus patrum Latinorum), Curante CETEDOC, Brepols, Turnhout 1998, ss. XXI, 180, 13 mikrofisz (M. D.)	158
<i>Regardez le rocher d’où l’on vous a taillés. Documents primitifs de la Congrégation Bénédictine du Mont-Olivet</i> , texte latin et traduction française, par les moines de l’Abbaye Notre Dame de Maylis, avec la collaboration de Marie-Pascal Dickson, Pierre Franceschini, Réginald Grégoire, Giorgio Picasso, Dominique Piorrel (Studia Olivetana, 6), Abbaye Notre Dame, Maylis 1996, ss. 678 (M. D.)	159
<i>I fratri Predicatori nel Duecento</i> , „Quaderni di storia religiosa”, III, 1996, ss. 291 (M. D.)	159
Michael Menzel, <i>Predigt und Geschichte. Historische Exempel in der geistlichen Rhetorik des Mittelalters</i> , Beihefte zum „Archiv für Kulturgeschichte”, Heft 45, Böhlau Verlag, Köln, Weimar, Wien 1998, ss. 435 (J. W.)	160
Markus Müller, <i>Die spätmittelalterliche Bistumsgeschichtsschreibung. Überlieferung und Entwicklung</i> , Beihefte zum „Archiv für Kulturgeschichte”, Heft 44, Böhlau Verlag, Köln, Weimar, Wien 1998, ss. 541 (J. W.)	160
<i>Corpus catalogorum Belgii. The Medieval Booklists of the Southern Low Countries</i> , ed. Albert Derolez, Benjamin Victor; Vol. I. <i>Province of West Flandres</i> , Paleis der Academiën, 2 ^e édit. augmentée, Brussel 1997, ss. 212; Vol. II. <i>Province of Liège, Luxembourg and Namur</i> , édité avec la collaboration de Lucien Reynhout, Palais des Académies, Bruxelles 1994, ss. 256 (M. D.)	161
Teresa Michałowska, <i>Mediaevalia i inne</i> , PWN, Warszawa 1998, ss. 344 (M. D.)	161
Jerzy Piekałski, <i>Od Kolonii do Krakowa. Przemiany w topografii wczesnych miast</i> , Katedra Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego, Seria: Monografie archeologiczne nr 4, Wrocław 1999, ss. 322 (M. S.)	162
Ewa Łużyńska, <i>Gotyckie świątynie Wrocławia. Kościół Bożego Ciała. Kościół Świętych Wacława, Stanisława i Doroty</i> . Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 1999, ss. 154 (M. S.)	162
Andrzej Grzybowski, <i>Miedzy formą a znaczeniem. Studia z ikonografii, architektury i rzeźby gotyckiej</i> , DiG, Warszawa 1997, ss. 279, il. (M. D.)	163
Jan Wroniszewski, <i>List dobrego urodzenia Gawina ze Smogorzewa z 1445 roku a problem autorstwa tzw. „Klejnotów Długosзовych”</i> , w: <i>Venerabiles, nobiles et honesti. Studia z dziejów społeczeństwa Polski średniowiecznej. Prace ofiarowane Profesorowi Januszowi Bieniakowi w czterdziestolecie pracy naukowej</i> , Toruń 1997, s. 401–417; tenże, <i>W sprawie pierwot-</i>	

<i>nego kształtu tzw. Klejnotów Długoszowych</i> , „Teki Krakowskie”, V. Prace ofiarowane Franciszkowi Sikorze z okazji sześćdziesięciolecia urodzin, Kraków 1997, s. 201–205 (P. W.)	163
Maria Kowalczyk, <i>Mathias de Szydłow, premier lecteur polonais de la Bibliothèque du Vatican</i> , w: <i>Roma, magistra mundi. Itineraria culturae medievalis. Mélanges offerts au Père L. E. Boyle</i> , éd. par J. Hamme, Louvain-la-Neuve 1998, s. 483–491 (P. W.)	164
Pavel Vlček, Petr Sommer, Dušan Folný (i in.), <i>Encyklopedie českých klášterů</i> , Nakladatelství Libri, Praha 1997, ss. 782 (M. D.)	164
Józef Marecki, <i>Zakony męskie w Polsce. Instytuty życia konsekrowanego, instytuty i zgromadzenia zakonne, instytuty świeckie, wspólnoty życia apostolskiego</i> , Universitas, Kraków 1997, ss. 87; tenże, <i>Zakony żeńskie w Polsce (...)</i> , Universitas, Kraków 1997, ss. 130; Bogumił Łoziński, <i>Leksykon zakonów w Polsce. Informator o życiu konsekrowanym</i> , KAI, Warszawa 1998, ss. 432 (M. D.)	165
Roman Wytyczak, <i>Śląsk w dawnej kartografii. Obraz Śląska na mapach XVI–XVIII wieku w zbiorach Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu</i> , Towarzystwo Przyjaciół Ossolineum, Wrocław 1998, ss. 176, il. 63 (A. Ż.)	166
Jolita Liškevičienė, <i>XVI–XVIII amžiaus knygy grafika: Herbai senuosiuose Lietuvos spaudiniuose</i> , Vilniaus Dailes Akademijos Leidykla, Vilnius MCMXCVIII, ss. 342, il., str. pol., ang.; Egle Patiejūnienė, <i>Brevitas ornata. Mąžosios literatūros formos XVI–XVII amžiaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės spaudiniuose</i> , Lietuvių Literatūros ir Tautosakos Institutas, Vilnius MCMXCVIII, ss. 372, il., str. ang. (S. K. K.)	166
Antoni Krawczyk, <i>Historiografia krytyczna. Formowanie się nowożytnej postawy naukowej w polskim piśmiennictwie historycznym XVII w.</i> , Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Skłodowskiej–Curie, Lublin 1994, ss. 477 (P. D.)	167
Stanisław Niezabitowski, <i>Dzienniki 1695–1700</i> . Opracował, przygotował do druku i wstępem opatrzył Alojzy Sajkowski. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań 1998, ss. 375 (M. K.)	168
Tadeusz Szperna, <i>Z listów do farmaceuty — bibliofila Michała Rawity–Witanowskiego (1859–1943)</i> , „Acta Universitatis Lodzensis”, Folia librorum 9, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 1999, s. 139–161 (P. W.)	169
<i>Lexikon současných českých historiků</i> . Opracowali Jaroslav Pánek i Petr Vorl przy udziale innych historyków českých. Historický ústav AV ČR, Sdružení historiků ČR, Východočeské muzeum, Praha 1999, ss. 375 (M. K.)	169
Janusz Dunin, <i>Pismo zmienia świat. Czytanie. Lektura. Czytelnictwo</i> , Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa–Łódź 1998, ss. 237 (A. D.)	169

Kronika

Konferencja „Opactwo w Byszewie–Koronowie na tle działalności kulturowej cystersów na Kujawach i Pomorzu Wschodnim. W 750–lecie przybycia cystersów do Byszewa” (Koronowo 11–13 V 2000) (Dariusz Karczewski)	171
Konferencja „Edycje niemieckojęzycznych źródeł historycznych z basenu Morza Bałtyckiego (XIV–XVI w.)” Część II: „Wybrane problemy i perspektywy” (Toruń 5–7 X 2000) (Marek Stoń)	172
„Polska heraldyka kościelna. Stan i perspektywy badań” (Lublin 13–14 XI 2000) (Anna Grzebieluch)	173

Listy do Redakcji

Listy do Redakcji	175
Errata	176

SPIS WSPÓŁPRACOWNIKÓW * LISTE DE COLLABORATEURS

	Anna Adamska, Utrecht		Petro Kułakowskij, Ostrog
	Piotr Chojnacki, Warszawa		Agnieszka Marchwińska, Toruń
	Waldemar Chorażyczewski, Toruń		Waldemar Mikulski, Warszawa
	Elżbieta Dąbrowska-Zawadzka, Warszawa-Paryż		Przemysław Mrozowski, Warszawa
	Dariusz Dąbrowski, Toruń		Tomasz Ososiński, Warszawa
<i>M. D.</i>	Marek Derwich, Wrocław		Dariusz Piwowarczyk, Warszawa
<i>A. D.</i>	Anna Dymmel, Lublin		Krzysztof R. Prokop, Kraków
<i>P. D.</i>	Piotr Dymmel, Lublin		Monika Saczyńska-Kaliszuk, Warszawa
	Andrzej Dziubiński, Warszawa	<i>M. S.</i>	Marek Słoń, Warszawa
	Hieronim Grala, Warszawa		Maria Starnawska, Siedlce
	Anna Grzebieluch, Warszawa	<i>J. W.</i>	Jarosław Wenta, Toruń
	Ryszard Grzesik, Poznań	<i>P. W.</i>	Piotr Węcowski, Warszawa
	Dariusz Karczewski, Bydgoszcz		Sławomir Zonenberg, Toruń
<i>M. K.</i>	Merceli Kosman, Poznań	<i>A. Ż.</i>	Adam Żurek, Wrocław
<i>S. K. K.</i>	Stefan K. Kuczyński, Warszawa		